

L. XXXI.

Štev. 4.
1928

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Vsebina:

Odlomki iz čebelarke zgodovine	49	Čebelarški spomini iz vojne dobe	59
Čebelarjem neiserjevega panja	52	Društvene vesti	61
Bomo li vedno čebelarili le v kranjičih?	54	Vesti iz podružnic	61
Vzrok poznih rojev	55	Drobiž	63
Opazovalne postaje	57		

Več A.-Žnideršičevih panjev s čebelami

proda Valentin Jakelj, Lahoviče, p. Komenda.

Prodajam nekaj novih **kranjičev**, praznih, in 3 panje na 9 okvirov, A.-Ž. sistema, format okvirov 21×41 cm, po zelo nizki ceni. — Valentin Noč, čebelar, Škofja Loka.

OPOZARJAMO, da smo na novo dobavili razne čebelarke potrebščine pod ugodnejšimi pogoji in smo vsled tega znatno znižali tudi prodajne cene skoro vsem potrebščinam. Na novo pa smo dobavili gonila najnovejšega sistema za točila — prvovrstno blago; nastavke za odkrivanje satja, zelo močne; posode za med po 25 kg in 1 kg; zelo trdno in praktično izdelane A.-Ž. panje; pitalnike i. t. d.
Prepričajte se v blagovnem oddelku sami!

VOŠČINE

za prekuhanje voska

sprejema

Blagovni oddelk Čebelarkega društva v Ljubljani

Semeniška ulica 2/I., poleg stolne cerkve.

Blagovni oddelk Čebelarkega društva v Ljubljani

poleg stolne cerkve

sprejema

vosek v zameno za satnice

proti malenkostnemu doplačilu za delo.

Kupuje tudi vosek in ga plačuje po najvišjih cenah.

Dalje sprejema voščine za prekuhanje v vosek.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
 UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

*V Ljubljani, dne 1. aprila 1928. / Številka 4.
 Letnik XXXI.*

Odlomki iz čebelarске zgodovine.

Iv. Jurančič v Andrencih.

e iz najstarejših časov kulturne zgodovine se nam pojavljajo dokazi, da človeški duh neprenehoma stremi po napredku, izobrazbi in popolnosti. V starem veku so bili modrijani, možje od narave nadarjeni, ki so stvarstvo spoznavali ter ljudstvo poučevali; v poznejših časih so nastali učenjaki, ki so nauke modrijanov proučevali, deloma sprejeli in priznali, marsikaj pa tudi ovrgli. Saj je bila najstarejša veda do male izjeme le bajeslovje, zato ni čuda, da se je v teku časa izpopolnjevala in resnica je vedno bolj izpodrivala bajko. Kljub temu pa do danes — in bo tako menda ostalo do konca dni — še nihče ni popoln in je vsako človeško delo pomanjkljivo.

Kakor v splošni vedi največji učenjaki še niso prišli vsaki stvari do dna, istotako je v naši čebelarski znanosti še marsikatera točka temna in nejasna. Izkušnja uči, da včasih kak učenjak v proučevanju, raziskovanju in stremljenju po luči zaide na napačno pot ali je drugačnih

nazorov nego drugi, in kaj potem? Kritika pride, smešijo ga, izmišljene napake mu podtikajo. Neokusno je to! Sramotenje, ki ga mečemo na drugega, se odbija nazaj na nas v desetkratni meri.

Nekaj sličnega je povod tem vrsticam. Zagrebška »Pčela« prinaša l. 1926. v št. 12 na str. 177 članek »Dr. h. c. Ivan Dzierzon«, v katerem se marsikaj ne ujema z resnico, nekaj točk pa zmanjšuje zasluge slavnega moža. Da se čutim upravičenega, da zadevo pojasnim, naj mi bo dovoljeno omeniti, da so mi popolnoma znani prav vsi Dzierzonovi spisi razen nekoliko prvotnih, ki jih je pisal v gospodarske liste pred ustanovitvijo prvega nemškega čebelarskega časnika »Eichstädter Bienenzeitung«. Razen tega poznam dobro večino nemške čebelarske književnosti iz druge polovice 19. stoletja. Namen teh vrstic pa bodi: 1. da se približamo resnici ne samo v pravkar omenjenih osebnih zadevah, temveč tudi v marsikateri strokovni točki; 2. da otmem pozabljenosti nekaj tudi za nas Slovence pomenljivih točk; 3. da pojasnim svoje stališče napram današnji čebelarski vedi.

V navedenem članku navaja »Pčela« rojstne Dzierzonove podatke ter trdi, da je bil Nemec. Enako ga hoče »Bienen-vater«, 1926, št. 11, str. 350, prištevati nemškemu narodu. Glede podrobnih podatkov o tem opozarjam na dr. Dzierzonovo posmrtnico v »Slov. Čebelarju« leta 1907., str. 9. K temu pa še dodajem (prim. »Nördlinger Bztg.« 1895, W. Vogel: Dr. Dz., št. 11, str. 124): Oče Ivana Dzierzona je bil Simon, mati pa Marija, roj. Jantoš. Imela sta majhno kmetsko posestvo v Lovkovicah, ki so bile takrat docela poljski kraj, sedaj deloma ponemčen. Devetletni Ivan je govoril le poljski in so ga starši dali v penzjonat v Pitschen, da bi se naučil nemščine in da bi mogel potem nadaljevati študije v Bratislavi. Ondi je dovršil tudi visokošolske in bogoslovske študije z odličnim uspehom, z vsakoletnim »praemium diligentiae et morum« (odlikovanje za marljivost in vedenje). L. 1834. je bil posvečen v mašnika. Ker je bilo takrat v bratislavski škofiji pomanjkanje poljščini večjih duhovnikov, je takoj nastopil službo kot kaplan v Šalkovicah. Nekoč je sam pisal v nekem članku: »Ko sem bil poklican v x (kraja ni imenoval, očitvidno je mislil Šalkovice) kot slovaški pridigar« (als slawischer Prediger). Torej dovolj dokazov, da je Dzierzon bil Poljak, čeprav se Nemci hočejo z njim bahati, seveda zaradi iznajdbe premičnega satnika.

Tukaj mimogrede še omenjam, da tudi major Hruška, izumitelj točila, ni bil Nemec, kakor si ga Nemci svojijo, ampak Čeh — to že ime potrjuje — rojen na Moravskem. Bodi torej tukaj zavedno zabeleženo, da sta bila izumitelja dveh najiminitnejših pripomočkov umnega čebelarstva: premičnega satnika in točila, Slovana. Le tretjega, izumitelja satnic, Ivana Mehringa (1816 do 1878) imajo Nemci.

* Pisec članka, dr. Valjavec, je med pripravo tega spisa naglo umrl, zato se ga osebno ne dotikam. R. i. p.! — Pis.

Slišal sem že opombo: zakaj pa je Dzierzon povsod le samo nemško nastopal, če je bil pošten Poljak? Če se spomnimo današnjih razmer naših goriških in koroških Slovencev, nas mine vsako nadaljnje vprašanje. V tistih časih v Pruski Šleziji najbrž ni bilo za las boljše. — Tudi razmere za časa Janše dajo jasen odgovor.

V zgoraj omenjenem članku na str. 178 piše »Pčela«, da je več nego verjetno, da se je Dzierzon seznanil s partenogenezo iz Janševe knjige. Janševa knjiga »Nauk o čebelarstvu« piše v § 10, str. 10, o tem le: »Če so vse čebele zarod matice, kaj vendar čebele rode? V brezmatičnem panju zalegajo samo trote in nič drugega.« V § 12 na isti strani čitamo: »... delajo čebele poleg čebelnega satovja tudi trotovsko, ... in tja položi m a t i c a trotovsko zalego. V brezmatičnem panju pa polagajo č e b e l e trotovsko zalego.« Iz tega se da sklepati, da je bila Janši partenogeneza znana le pri čebelah trotovkah. Ali se troti rodijo partenogenetično tudi v normalnem stanju, torej po oprášeni matici, tega ne omenja. Tudi ne pove, na kak način se to godi, da v brezmatičnem panju čebele stavijo trotovsko zalego.

Vsak razumen čebelar danes ve, da je Janša živel 100 let prezgodaj. Ko bi bil živel v dobi premičnega sata, bi mu bili gotovo vsi življenjski pojavi v čebelni družini veliko natančneje znani. Saj je bil slovel za prvega strckovnjaka po vsej Evropi. Poslušajmo, kaj piše velik čebelarski strokovnjak, bavarski Nemec F. W. Vogel, v Nördlg. Bztg., 1890, str. 165: »Cesarica Marija Terezija je l. 1770. ustanovila čebelarsko šolo, na kateri je bil Anton Janša nastavljen za c. kr. učitelja. Dasi preprost kmetski človek v debeli suknji, je bil vendar velik duh, nadarjen mož praktičnega talenta. Žal, da je deloval na tej šoli le štiri leta (od 1770 do 1774).« »Večkrat sem čital Janševo knjigo,« piše Vogel dalje, »in še danes občudujem množino resnic, ki jih je ta genialni mož v svoji knjigi zbral in zabeležil. Janša je prvi opazil ,znamenje' v zadku

vračajoče se novooprašene matice. Šele novejši dobi je ostalo prihranjeno, to Janševo opazovanje znanstveno potrditi. Ime Janševo je z zlatimi črkami zapisano v čebelarški zgodovini!»

O partenogenezi obširno pisati je danes odveč, ker se je o tem že mnogo razpravljalo več desetletij. Dzierzon je de- viško rodovitost odkril in jo dokazal s pomočjo laške čebele leta 1853., pozneje so isto znanstveno večkrat potrdili razni fiziologi, najpozneje prof. H. Nachtsheim v seji Društva za morfologijo in fiziologijo dne 21. maja 1921. l. v Monakovem.

Koncem preteklega stoletja (l. 1893.) je nastopil ogrski lekarnar Ed. Metzger s svojim znanstvenim izrekom: »Brez oploditve ni življenja!« Zanikal je torej dose- dani nauki o partenogenetičnem postanku troto- v ter proglasil matico za dvospolnico in mati- čin semenski mehurček za nekak moški spolni organ. Priznal je sicer, da matica oploja jajčeca za ženski spol s semenom, ki ga sprejme ob oploditvi, da pa se baje v semenskem mehurčku tvori še posebna semenska snov, s katero matica oploja jajčeca za trote. Mož je celi dve leti spretno in učenjaško zagovarjal to svojo teorijo, naposled pa je mirno utihnil. Čudna je človeška domišljija! Ko stremi po napredku, oziroma po izpopolnitvi zna- nosti, pa zaide na pot, odkoder ni več iz- hoda. Pomislimo samo, kako bi — po Metzgerjevi trditvi — matica ločevala, od- birala in prebirala dvojno oplodilno snov v eni in isti »posodi«?

Na približno enak način je leta 1897. nastopil F. Dickel zopet z novo teorijo, po kateri matica polaga za čebele in trote enako oplojena jajčeca, da pa čebele iz- ločujejo nekak sekret dvoje vrste, namreč za moški in za ženski spol. S tem sekre- tom bojda jajčeca oslinjajo in tako dolo- čajo spol prihodnjim bitjem. Več let je Dickel z občudovanja vredno vnemo in vztrajnostjo zagovarjal svoje nazore. Če- prav je nazadnje ostal celo osamljen, je svoje prepričanje ohranil do smrti. Svo- jim nasprotnikom je v spomin poklical iz-

rek, ki je prav za njega imel največ ve- ljave: »Na svetu ni človeka, ki bi se ne mogel zmotiti.«

»Pčela« iz l. 1926., št. 12, str. 178, piše dalje o izumu satnika ter trdi, da sta pred Dzierzonom panje s premičnim satjem iz- umila Nemeč Wunder* in Rus Prokopovič. Poslednjega knjiga o čebelarstvu je bila prevedena v nemški jezik l. 1841. »Pčela« končno trdi: »Verjetno je, da je Dzierzon za onima povzel iznajdbo.« Da bo stvar jasna tudi slovenskim čebelarjem, hočem tukaj podati kratko zgodovino o postanku satnika (okvira). Izum ni nastal kar čez noč, ampak treba je bilo dela velikih mi- slecev več desetletij. Navajam jih po vrsti, kolikor je to mogoče po znanih virih.

1. François Huber (1750—1832), švicar- ski Francoz, od 15. leta starosti popol- noma slep, kljub temu velik naravoslovec tiste dobe, je izdelal najprej opazovalen panj, ki je bil sličen dandanašnjim. Obstoj- jal je iz enega samega velikega sata, ki je bil zavarovan od vsake strani s šipo. Za tem je sestavil panj iz samih okvirov, ka- terih posamezni deli (kraki) so bili naprav- ljeni iz debelih letvic ter so bili obenem tudi panjeve stene. V vsakem okviru je bil po en sat. Umevno je, da so čebele okvire trdno zlepile in da je bilo delo v takem »panju« potem jako težavno. Koliko čebel je bilo pri vsakem opravi- lu zmečkanih, ni treba omenjati. Panj je uporabljal Huber le za študijske namene. Nihče ga ni po- narejal ter razširjal.

2. Peter I. Prokopovič je bil ugleden ruski čebelar tiste dobe. V teoretičnem in praktičnem znanju je daleč prekašal svoje vrstnike. Izumil je l. 1812. pokončen panj, ki je bil razdeljen s poprečnimi deskami v tri enake dele. Te ločilne deske so imele zareze, da so čebele mogle prihajati iz enega predela v drugega (Hannemanova rešetka!). Zgornji del je rabil za medišče. Bil je opremljen z okvirci za sate. Spod- nje in proti vratom obrnjene letvice okvi- rov so bile ob straneh nekoliko izrezane,

* Pomota! Resnično je Huber. — Pis.

da so mogle čebele prehajati. V plodišču ni bilo satnikov, temveč so čebele delale poljubno. Tudi v tem panju je bila premičnost satnikov jako pomanjkljiva, ker so bili med seboj in ob stenah jako zalepljeni, zaradi tega se panj v praksi ni mogel uveljaviti. Prokopovič je svoje spise objavljaval v glasilu moskovske kmetijske družbe. Njegov naslednik (zet) je njegovo literarno zapuščino zbral in izdal leta 1841.

3. Oger Szarka je sestavil v letih okoli 1840 velik podolžen panj, ki je bil razdeljen v tri dele. Srednji predel je imel deset, stranska pa po devet okvirov. Ti okviri so bili že na vseh štirih straneh izrezani, le na voglih so se dotikali. Na vsak predel panja je bilo nastavljeno še po eno medišče. V splošnem je bil panj jako kompliciran, zato se ni razširil.

4. Omenja se še neki K. I. Dolinovski, ki je v svoji knjigi opisal podolžen panj z okvirci in s premičnim pokrovom. Več o njem in njegovem panju ni znano.

Vsi tukaj omenjeni panji so bili le nekaki predhodniki porabnega panja s premičnim satjem. Vsi so imeli satnike, ki so stali na dnu, oziroma na ločilni deski in so se večinoma po vsem obsegu med seboj dotikali. Tudi ob stenah ni bilo potrebne razdalje, zato se jih čebelarji niso oprijeli, ampak so izginili drug za drugim v pozabljenost. Le stare knjige in časopisi so ohranili njih spomin.

Pravi začetek premičnega satnika spada v leto 1835. Takrat je Dzierzon kot novonastavljeni župnik v Karlsmarktu uredil svoje čebelarstvo, ki je obstajalo iz desetih družin. Čebelaril je v Kristovih skladnikih, ki so imeli premičen pokrov in dno ter so jih postavljali po dva do tri drug vrh drugega. Da čebele niso nepretrgano delale satja iz panja v panj, je Dzierzon v vsak panj odzgoraj vložil po palec široke deščice v tisti razdalji, kakor čebele sate zastavijo. Deščice je opremil s sledom, oziroma s kosci satov tako, da so čebele na vsako deščico zgradile po en sat. Ako je čebelar sat ob straneh pri steni odrezal, se je dal z deščico vred iz panja vzeti. S tem je bil storjen prvi začetek in položen temelj premičnemu satu. Pozneje si je Dzierzon omislil panje, ktere je bilo mogoče odpirati zadi ali s strani, kjer je čebelar satje laže od stene izpodrezal. Delo je bilo s tem olajšano.

Ta izum se je naglo raznesel po svetu in prišel je tudi do barona Berlepscha, izobraženega, premožnega moža in velikega prijatelja čebel. Berlepsch je preprosti Dzierzonov satnik — deščico — izpremenil v cel okvir. To je premičnost sata izpopolnilo. Ti prvotni satniki so bili kajpada še precej nerodni ter so se v teku let nešteto krat izpreminjali in izpopolnjevali do današnje oblike.

(Konec sledi.)

Čebelarjem neiserjevega panja.

Muropoljski.

Ni moj namen, da bi opisal neiserjev panj, ker bi to ne imelo praktičnega pomena. Panjem z mnogimi satniki male mere ne pripada bodočnost. Da bodo pa tudi drugi ta panj razumeli, naj na kratko omenim, da je ta sličen dunajskemu. Ima plodišče in medišče drugo nad drugim, ki ju loči deska — deščica

ne smem reči, ker je največkrat celo celo debela — deska, ki ima spredaj ozko razo, skozi katero čebele prehajajo iz enega prostora v drugega. Največkrat ima panj samo eno žrelo, i. s. pri dnu. Mnogo je pa tudi takih z dvojnimi. Pogostoma je 8 do 10 in še več panjev v skupnem obodu in da so tako rekoč ena celota. To so menda »desetorčki«, ker tudi dvema panjema v enem kosu pravimo dvojčki. — Pravilno čebelarjenje v teh panjih daje

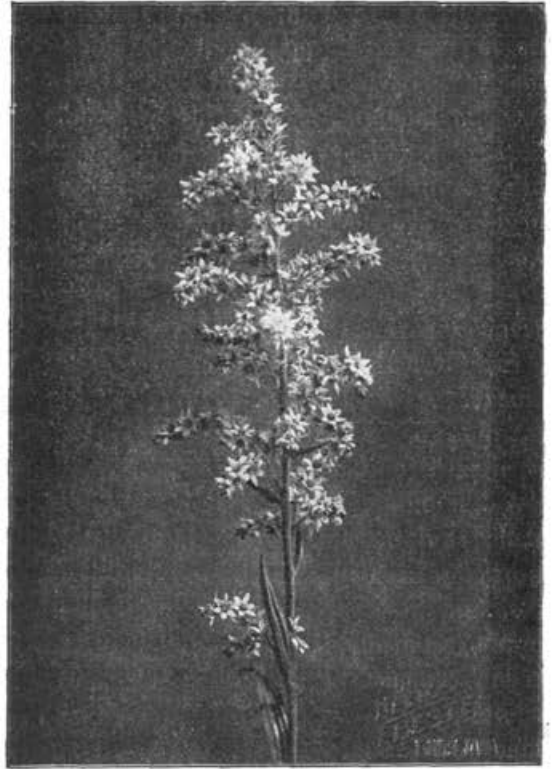
precej dela, pa primeroma malo dobička. Za dobre letine je pa premajhen. Velika večina naših čebelarjev pa ne čebelari pravilno, ker uporabljajo spodnji prostor za medišče, zgornjega pa za plodišče. To je jasen dokaz, kako zanemarjeno in zaostalo je čebelarstvo po Murskem polju. Med čebelarji je največ neorganiziranih, nekaj pa tudi takih, ki bodo tole čitali. In tem sem namenil te vrstice.

Ako sem takega čebelarja vprašal, zakaj ima medišče spodaj, sem vedno dobil odgovor: »Zato, ker v takem panju čebele hitreje odložijo med in ga torej več nanosijo.« Ako sem ga opozoril, da je to nepravilno, se je navadno obregnil, da sem bil prepozno krščen, da bi stare čebelarje učil čebelariti. Večkrat sem takim čebelarjem pomagal pri odvzemanju medu. Res so bile tudi v spodnjih mediščih tako lepe in težke medene pogače, da sem tudi jaz mislil, da v neiserjevem panju ni nobene razlike, če je medišče zgoraj ali spodaj. Tako se večkrat motimo, ako temeljito ne opazujemo. Preteklo leto me je prosil mlad čebelar, ki je prevzel po pokojnem očetu čebelarstvo, naj mu pregledam dva neiserjeva panja, ker je opazil, da s čebelami v njih nekaj ni v redu. V obeh panjih je imel trotovko. Čebele obeh panjev sem ometel pred čebelnjak, sate pa porazdelil drugim panjem. Oba izpraznjena panja sem temeljito osnažil, v ločilno desko pa vdela dlan širok kos matične rešetke, ki sem jo slučajno še imel v rezervi.

Še isti dan sem v te predelane neiserjevce preselil dve čebelni družini iz polovičnih panjev z isto satnikovo mero. Do ločil sem za plodišče spodnji prostor, za medišče pa zgornjega ter pri preseljevanju izvršil obenem prestavitev. Panjev nisem mogel postaviti na preseljenčevi mesti, zato sta družini v njih malo oslabeledi.

Pri odjemanju medu sem čebelarju zopet pomagal. Pa mi ni bilo nič kaj prijetno pri srcu, ker so panji z mediščem spodaj imeli baš tako lepe, če ne še težje

medene sate, nego ona dva popravljena panja, ki sta imela medišče zgoraj. Da gremo do konca, sva iztočila med iz satov teh dveh panjev posebe in enako število satov iz spodnjih medišč tudi posebe. Tukaj se je še pokazala razlika! Sati iz spodnjih medišč so bili skoraj vsi več ali manj natrpani z obnožino, ki je bila z medom pokrita. Zato so bile pogače

Čemerika, največja čebelna škodljivka med rastlinami.

tako težke. Medu so dali pa skoraj polovico manj nego iz zgornjih medišč.

Zato pa čebelarji, ki čebelarite z neiserjevimi panji, in ki še niste tako pametni, da ne bi potrebovali dobrih nasvetov, postavite svoje neiserjevce na noge, ako se že ne morete ločiti od njih.

Več dobrih muropoljskih čebelarjev si je te panje že predelalo, nekateri celo v A.-Ž. panje na sedem satnikov. Pri teh stoje sati v medišču na obodu rešetke, ker za palice ni bilo prostora. Z uspehi so pa zelo zadovoljni. Tak čebelarji so prišli dober korak naprej, ker imajo sedaj

za deset satnikov cenejši panj, toliko manj zamude pri delu in kar je glavno, satnike velike mere.

Čakal sem, da bi kateri izmed teh napisal kaj sličnega, pa so menda še bolj leni za pisanje nego jaz, ki vsako leto samo enkrat pišem svojim sorodnikom ter jim obenem voščim za god, novo leto, veliko noč in božič, samo da imam potem vse leto mir s pisanjem.

Sedaj pa še eno vprašanje! Zakaj neki je čebelarstvo po Murskem polju tako razširjeno in obenem tako zanemarjeno in zaostalo? Zato, ker čebelarji niso organizirani. Zakaj pa niso organizirani? Zato, ker je premalo čebelarjev. Kako to? Saj vendar imajo skoraj pri vsaki hiši nekoliko panjev ali pa košev. To moram pa povedati v obliki

prilike. Nekoč se je gospodar pripeljal iz goric in opazil, da si je sosed postavil nekoliko novih, lepo prepleskanih zabojev v ograd. Na vprašanje, kaj naj to pomeni, zve, da si je sosed kupil nekoliko panjev, da ne bo treba kupovati medu za domačo potrebo, ker med je dobro vraštvo za vse betege. Aha, si misli, kar zmore sosed, to zmorem tudi jaz. Kmalu ima tudi on nekoliko panjev v ogradi. Leto pozneje ga vprašam: »No, oča, kako je kaj z roji?« »Eh, kaj, jaz se s tem ne utegnem muditi! To, če je pri hramu ali pa ne.« Torej časa in veselja za čebelarstvo nima, čebele pa hoče imeti, ker jih ima tudi sosed. Če ima kdaj hasek od njih ali ne, to je postranska stvar. Taki ljudje so glavna ovira napredku čebelarstva, njih čebelnjaki pa vir vseh čebelnih bolezni.

Bomo li večno čebelarili le v kranjičih?

P. Močnik v Guštanju.

D o j v drevesni duplini — panj s satniki! Koliko izkušenj in študija je bilo treba, da smo se povzpeli do temeljnih naukov, na katerih sloni napredno čebelarstvo, ki je izraženo na zunaj v panju na satnike in v točilu. Kakor za vse gospodarske panoge, tako velja tudi za čebelarstvo, da je le tedaj koristno, ako upoštevamo razne pridobitve, ki si jih je človek s trudom pridobil. Seveda se tudi čebelarstvo suče okoli — dohodkov. Ti pa so sorazmerni našemu trudu, praktičnosti in načinu čebelarjenja. Zmožnosti in praktičnosti našemu čebelarju navadno ne primanjkuje, toda način čebelarjenja se ni mnogo izboljšal. Žveplanje čebel še ni prenehalo. Velika večina naših čebelarjev se še vedno ukvarja s kranjiči, torej s panji z nepremičnim satjem. Da, tudi večina organiziranih čebelarjev ima še kranjiče! Ko bi naš društveni tajnik objavil statistiko, ki jo pošiljajo vsako leto podružnice,

gotovo bi podkrepila mojo trditev. Nekoliko bo v tem oziru bolje v ljubljanski oblasti, tam je posebno A.-Ž. panj jako razširjen. Za nas na severu bi bil rezultat brzokone porazen.

Gotovo je, da so vsi včlanjeni čebelarji zaradi čitanja razprav v »Čebelarju« prepričani o tem, da se dosežejo z A.-Ž. panji boljši uspehi nego s kranjiči, seveda v krajih, kjer čebelarijo na med. Vendar pa se naši čebelarji ne morejo ločiti od kranjičev! Zakaj? Naš kmet je zelo konservativen in le počasi napreduje. Le malokje vidimo gnojno jamo, še bolj redko posnemalnik. Istotako je s panji na satnike! Bomo li večno čebelarili le v kranjičih kakor naši predniki, ko se po drugih državah vedno bolj širi panj s premično stavbo?

Res je, da je velika ovira širjenju našega A.-Ž. panja med čebelarji njega visoka cena, saj stane 280 Din, dočim si kranjiča količkaj praktičen čebelar zbije sam. Toda zaradi tega ne smemo ostati pri njem. Čeprav je panj drag, se nam sčasoma le izplača, saj da pri navadni paši

najmanj 8—10 kg medu. Moj tovariš J. G. v Vuzenici je v minulem letu pridelal v svojem A.-Ž. panju 35 kg medu, pa še vedno ima panj, kakršen je bil pred pašo.

Navadno pa je med našimi čebelarji razširjeno mnenje, da je s panji s premičnim delom več dela nego s kranjiči. Res! Čebelar, ki je samo toliko čebelar, da roj ogrebe, na jesen pa panje zažvepla, res nima mnogo dela. Takemu čebelarju tudi ni treba mnogo znati, ni mu treba čitati »Čebelarja«, pa tudi ni mu treba biti član čebelarskega društva. Za pobijanje ni treba posebnega pouka. Pri takem čebelarjenju je dobiček vse, kar mu čebele naredo! Da niti tega ni zaslužil, saj je vse čebelam ukradel! Je li to čebelar? Takih čebelarjev pa je mnogo, mnogo med nami. Ne bom pretiral, ako trdim, da so to vsi tisti, ki nimajo 40 Din za čebelarsko društvo!

Pravi čebelar se vživi v življenje čebele, jo premišlja in opazuje ter svoje izkušnje primerja s tem, kar čita v strokovnih listih in knjigah. Zanj je panj skrivnostno svetišče, polno življenja, ne pa stvar, ki je za to tu, da jo jeseni podre. Za pravega čebelarja je čebelarjenje v kranjičih dolgočasno, nezanimivo, polovičarsko, ker v teh panjih čebela dela, kar hoče, da celo v svojo pogubo. Moderno, razumno čebelarstvo zahteva od čebelarja znanja, pa tudi srca in navdušenja! Kdor nima časa,

da bi se poglobil v življenje čebele — ta naj si ne domišlja, da je čebelar, ta je navaden izkoriščevalec!

Marsikateri čebelar je že poskusil s panji s premičnim delom, toda po nekoliko nesrečnih poskusih jih je vrgel med staro šaro in se vrnil zopet h kranjiču. Sodba o panju je bila izrečena! Neuspeha pa ni bil kriv ne panj in ne čebela, ampak čebelar sam, ker za čebelarjenje v teh panjih ni še imel potrebnega znanja, recimo prakse, in ker jim ni posvečal potrebne skrbi. Da, celo stari spretni čebelarji vedo povedati le slabo o teh panjih. Navadno tožijo, da izgube matico! Razumljivo! Ker se v kranjičih matice z rojenjem obnavljajo, v panjih s premičnim delom je pa to zadeva čebelarja, ki pa obnovi matic ne posveča potrebne pažnje. Posledice so neizogibne! Za čebelarjenje v panjih s premičnim satjem je najvažnejša obnova in izbira matic. S tem stoji in pade napredno čebelarstvo.

Brez temeljitega poznavanja življenja čebele je obnova matic nemogoča, ker to delo sega globoko v življenje čebele. Povprečni naši čebelarji se pa za tako važni posel ne potrudijo in katastrofa je tu! Nobenemu čebelarju pa ne bo v škodo, ako si nabavi za začetek le en A.-Ž. panj, s katerim naj poskuša dobiti potrebno prakso in se vživeti v zanimivi posel naprednega čebelarja.

Vzrok poznih rojev.

Anton Dolinski.

Marsikak čebelar se čudi, da mu spomladi čebele tako dolgo nočejo rojiti. Z nekako zavistjo v srcu gleda na sosede, ki so že dobili po več rojev, on pa še nič.

Kar sramuje se pred njimi ter se jih najrajši ogiba, da ga ne bi vedno povpraševali, če in koliko ima že rojev, kar je spo-

mladi že običajno vprašanje med čebelarji. Pri tem je pa najbrž tudi nekoliko bahavosti zraven, to pa zlasti pri takih čebelarjih, ki so dobili že več zgodnjih rojev tisto leto.

Torej kaj je vzrok poznim rojem in kako temu odpomoci?

Včasih je vzrok slabo vreme, največkrat pa čebelar sam, oziroma njegova malomarnost, skopost in nednost.

Že jeseni, ko odbiramo plemenjake, je treba zelo paziti, da pustimo panje z dobrimi, mladimi maticami, da imajo lepo delo — satje — in to vsaj tri četrtine panja izdelanega, in pa, da imajo potrebno množino medu. Panj s slabo matico gotovo ne bo dal zgodnjega roja, če bo sploh rojil. Prav tako tudi ne bo zgodaj rojil panj, ki je jeseni imel komaj polovico panja pokritega s satjem, kajti čebele izdelujejo satje le ob dobri paši, to pa, kjer ni spomladnega resja, nastopi šele konec aprila meseca, to je ob češnji; ker je pa ob češnji večkrat neugodno vreme, ga prav redkokrat kaj izdelajo. Znano pa je, da panj navadno spomladi prej ne roji, dokler ni poln. Kadar je pa paša spomladi slaba, izdeluje panj potrebno satje šele maja meseca. Roji se pa potem zakasnijo do kresa in še delj.

Največ pa grešijo čebelarji s tem, da premalo skrbe za potrebno zimsko zalogo medu ter panjem, ki je nimajo dovolj, ne dodajo potrebne množine medu ali sladkorja. Ne da bi že jeseni dopolnili potrebno zimsko zalogo, prično potem rajši že v začetku februarja pitati, to pa seveda le, če vreme dopušča, kar se pa redkokdaj zgodi. Da je tako ravnanje napačno, ne vedo oni, ki tako delajo, ker sicer bi se vendar premislili. Tako zgodnje pitanje navadno več škoduje nego koristi, ker pokladajo čebelarji le toliko, da panji životarijo in da se s tem vznemirjajo. Zgodaj spomladi moramo dati panjem, ki so potrebni, hrano le v večjih porcijah. Najbolje se obnese med v satju, če ga imamo, ker s tem jih najmanj razburjamo.

Zelo škodljivo je pa rano pokladanje razredčenega medu v malih porcijah vsak teden. S tem preveč dražimo čebele. Panji, ki imajo še kaj svoje zaloge, prično prezgodaj množiti zalego. Tak panj potrebuje vode, in ker je ni v panju, jo čebele iščejo zunaj. To je pa baš ta čas zelo nevarno za družino, ker se mnogo čebel zaradi hladnega in vetrovnega vremena izgubi. Navadno so potem taki panji sredi aprila meseca slabši in manj živalni nego

so bili jeseni. Neredko se pa zgodi, da kak tak slabič umrje kljub pitanju, ker 10 do 15 dkg živeža na teden mu nikakor ne zadostuje.

Kako naj pa postopam, se vprašuje marsikak čitatelj. Kakor sem že zgoraj omenil, je treba že jeseni skrbeti, da pustimo za pleme le najboljše panje z dobrimi mladimi maticami, zadostno množino satja in pa dovolj medu. Če panji niso dovolj živalni, jim je treba tudi čebel dodati.

Jaz čebelarim v »Kranjskem dzierzovanem« panju in postopam jeseni s plemenjaki tako-le: Vsakemu dodam nekoliko čebel iz tistih panjev, ki jih podrem. Če je panj zelo živalen, jih mu dodam manj, če je pa slaboten, pa seveda več. Vedno pazim, da so vsi plemenjaki približno enako močni. Zelo dobro je združevati po dva družca. Preden to storim, vzamem matico onemu, ki ga nameravam podreti. Združeni panji se spomladi prav dobro razvijajo. Z živežem jih pa tudi dovolj preskrbim. Vsakemu plemenjaku pustim, oziroma dodam 6½ do 7 kg medu in sladkorja. Navadno postopam tako, da pustim vsakemu približno 5 kg medu in 1½ do 2 kg sladkorja, ki ga mu dodam konec septembra meseca ali pa vsaj v začetku oktobra. Na kilogram sladkorja dam 90 dkg vode. Treba je pa jeseni pitati v večjih porcijah, če le mogoče tako, da je pitanje v nekoliko dneh opravljeno. Ta zaloga živeža čebelam potem navadno zadostuje do konca marca meseca, če le ni kake posebne neprilike.

Ko nastopi mraz, panje dobro zapažim. Glavno paženje, to je spodaj, ob straneh in z vrha opraviš že prej, ko je še toplo, da čebel potem, ko nastane mraz, preveč ne vznemirjam. Takrat jih le še zadaj dobro zadelam.

Pozimi jih pustim v miru. Od časa do časa pogledam pred čebelnjak, in če ne opazim nič sumljivega, se mirno odstranim. Če pa nastopi kak lep, topel in solnčen dan, da čebele izlete, takrat pa grem gotovo tudi jaz pred čebelnjak, da opazujem panje, kako se obnašajo. Če ne opazim nič sumljivega, jih pustim v miru še do za-

četka marca meseca. Takrat jih pa, če je le dovolj toplo vreme — vsaj $+12^{\circ}\text{C}$ v sencí — precej temeljito pregledam. Če pri kakem vidim, da nima več mnogo zaloge, mu zvečer pokladam. Dam mu, če le mogoče, vsaj $\frac{1}{2}$ kg naenkrat. Če pa imajo še vsi panji dovolj živeža, jih potem pustim v miru do konca marca ter jih zopet dobro zapažim. Toplota je eden izmed glavnih pogojev za dober razvoj zalege. Zaradi tega je pa spomladi najbolj važno, da so čebele dobro odete do maja meseca. Saj se večkrat zgodi, da nastane tudi v tem mesecu prav hladno vreme. Ne zapelje naj nas kak topel dan, ker ni gotovo, da ne bo nastopilo še hladno vreme.

Koncem marca meseca ali pa v začetku aprila pričnem pitati vse panje brez izjeme. Od začetka pokladam vsakega 5. dne, pozneje pa vsak 3. ali 4. dan. Panjem, ki o njih domnevam, da so s svojo zalogo na koncu, pokladam 30 do 40 dkg naenkrat, onim pa, ki imajo še zalogo, dajem pa le po 10 do 15 dkg. Te s pitanjem samo dražim, da obilneje zalegajo. Pitam pa do prve dobre paše, ki je pri nas ob češnjí, če je lepo vreme, sicer pa pokladam še dotlej, da čebele že lahko dobijo v naravi dovolj živeža. Če treba, pitam celo do 20. maja. Najbolj se čebelarju maščuje, če spomladi čebele stradajo.

V začetku pitam mešanico, ki obstoji iz $\frac{3}{4}$ medu in $\frac{1}{4}$ sladkorja, pozneje pa, ko je zunaj kolikor toliko bere, pa dajem vsakega polovico. Tej hrani dodam tudi nekoliko kuhinjske soli, in sicer na 2 kg eno žlico. To dobro vpliva na zdravje čebel.

Kadar spomladi opazim, da čebele stavijo novo satje, jim takoj dodam vse že izdelane sate, ki jih imam v zalogi, da se preveč ne zamude z izdelovanjem. Vsakemu panju pustim, da napravi le en cm^2 trotovine, in sicer zadaj za zalego. Pri mojih panjih je to navadno na tretjem satu, šteto od zadaj. Prav zadaj pa trotovina tudi ni dobra, ker če ni izdatne paše, prihajajo roji nekoliko kasneje. S tem, da čebelam dodam že dodelano satje, dosežem dvoje. Prvič bi se roji, če ni res ugodne spomladanske paše, zelo zakasnili, ako bi čebele morale prej še staviti satje. Drugič bi pa napravile tudi preveč trotovine. Pri-pominjam pa, da se ni bati, da bi se ne mogle iznebiti maščobe (voska), ki jo imajo v sebi. Za to imajo dovolj prilike po rojenju v novem bivališču. Jaz pustim prvim rojem, da od začetka grade satje, če le niso preveč prazni.

S postopanjem, ki sem ga opisal, dosegam še vedno precej zgodnje roje. Če le ni pomlad preslaba, imam do 25. marca vse prvice vsajene. To je za naš kraj še precej zgodaj, ker ni nikake posebno dobre spomladne paše do češnje. Obnožine pač dobijo navadno dovolj, medu pa ni.

Le od zgodnjih rojev smemo pričakovati kake koristi! Zato moramo odbirati le najboljše panje z dobrimi mladimi maticami za pleme in pa da čebele spomladi o pravem času zadostno krmimo!

Kdor bo tako postopal, se gotovo ne bo kesal.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič v Ljubljani.

Mesečno poročilo za februar 1928.

To je bil mesec, da smo ga bili veseli! Od 5. dne naprej smo imeli več solnčnih dni nego prej tri mesece skupaj. Sneg, ki je padel v januarju, je skopnel že prve dni, in zgodaj se je pokazalo prvo predpomladansko cvetje.

Čebele lepega časa niso prespale. Kjer se niso otrebile meseca januarja, so to storile sedaj vse, ki so ostale žive. Smrt je pobrala našim poročevalcem le eno družino. Mrtvaški list smo prejeli iz Vržeja. Pač pa poročajo iz Guštanja, da so trije panji zaradi slabe krajevne lege oboleli za

Mesečni pregled za februar 1928.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazovanja	Panjenje na teži						Toplina zraka				Dni je bilo										
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	dkg		dne											C°	
		mesečni tretjini dkg						pridobil	dne													
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	60	60	-	170	-	-	+18	-8	+	3·4	13	1	1	7	5	17	12
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	20	50	-	90	-	-	+13	-8	+	2·4	13	1	2	8	2	19	14
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	95	45	-	160	-	-	+15	-12	+	1·1	14	1	3	7	7	15	14
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	-	-	-	55	150	65	-	270	-	-	+18	-10	+	3·1	17	2	2	5	1	19	13
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	90	40	-	170	-	-	+15	-5	+	3·7	12	1	3	9	3	17	20
Virmaše pri Šk. Loki	A.-Ž.	-	-	-	40	90	55	-	185	-	-	+13	-6	+	2·4	17	2	1	4	10	15	20
Dobrava-Vintgar (577 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	20	20	-	60	-	-	+14	-8	+	2·1	18	1	2	5	5	17	4
Javornik n. Gor. (553 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	45	45	-	125	-	-	+16	-8	+	2·5	11	1	-	7	17	5	2
Dob (305 m)	A.-Ž.	-	-	-	40	60	60	-	160	-	-	+17	-12	+	1·1	11	1	2	9	5	15	12
Rova na Gor. (350 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	70	40	-	145	-	-	+15	-9	+	3·2	13	1	3	8	6	15	14
Breg-Križe (483 m)	A.-Ž.	-	-	-	50	50	40	-	140	-	-	+14	-8	+	4·4	10	1	2	7	9	13	5
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	118	-	-	+13	-8	+	2·4	11	1	1	8	7	14	11
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	50	30	-	155	-	-	+14	-10	+	1·5	15	2	1	5	18	6	23
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	60	40	-	120	-	-	+15	-9	+	1·5	11	2	5	4	6	19	21
Valpča vas p. Semiču (280 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+22	-8	+	3·8	15	1	-	6	10	13	21
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	-	-	-	25	70	40	-	135	-	-	+19	-9	+	3·6	16	3	1	5	9	15	11
Ptuj (221 m)	A.-Ž.	-	-	-	70	50	35	-	155	-	-	+16	-7	+	4·5	10	1	2	7	12	10	15
Hrastnik (250 m)	A.-Ž.	-	-	-	26	60	44	-	130	-	-	+18	-9	+	6·0	11	3	-	8	9	12	24
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	-	-	-	85	75	50	-	210	-	-	+9	-10	+	1·8	13	-	1	6	16	7	23
Orehova vas p. Marib. (270 m)	A.-Ž.	-	-	-	20	30	50	-	100	-	-	+14	-8	-	-	11	1	2	11	12	6	19
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	A.-Ž.	-	-	-	75	105	60	-	240	-	-	+7	-11	+	0·3	9	-	4	9	13	7	11
Vržej pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	-	-	-	35	60	45	-	141	-	-	+13	-10	+	1·5	15	2	2	10	10	9	25
Cezanjevci (182 m)	A.-Ž.	-	-	-	30	40	80	-	150	-	-	+12	-9	+	1·6	13	7	2	5	22	2	18
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+12	-10	+	0·6	12	-	1	5	11	13	17

grizo. Prepričani smo, da jih je lepo vreme tega meseca korenito ozdravilo.

Čebele so se zgodaj in z uspehom lotile del telesnega usmiljenja. Izprva so iznašale mrtvice in imele so z njimi v nekaterih krajih precej truda. Prileglo se je onim, ki jih je čebelar s primerno urezano in podloženo lepenko rešil napornega dela. Druga skrb jim je bila ogrevanje zalege in donašanje vode. Že sredi meseca so pričele nabirati tudi obnožino.

Za obilno in naporno delo je bilo potrebno mnogo hrane. Na treh postajah so čebele olajšale zalogo za več kakor 2 kg.

Čebelarji so se začeli zgodaj gibati. V ljubljanskem in kamniškem okraju smo videli več voz, natovorjenih z A.-Ž. panji, na potu v pašo na reso.

Nekoliko bolj klavrne so postale cvetlice in ž njimi čebele v zadnji tretjini meseca, ko je zaradi burje začela padati ponoči toplina na 5 do 12° C pod ničlo.

Čebelarški spomini iz vojne dobe.

Jožef Miklič iz Bruhanje vasi pri Dobrepoljah.

Leta 1914, ko sem jemal slovo od svojih dragih, sem se moral veliko težje ločiti od svojih ljubljensk čebelic, katerih nisem mogel nikdar pozabiti. Ko sem se prvokrat pripeljal na bojišče v Karpatih, so nas že pozdravljali veliki ruski »trotje«. Še daleč za sprednjo vojno črto so padale granate okrog nas, ko smo marširali proti Varatki. Tu sem si takoj mislil, da je to bučanje malo hujše nego mojih trotov doma. Ker se je tam vlekla že do takrat dvakrat vojska sem in tja, je bilo že vse opustošeno. Tu nisem videl in slišal nobenih čebel, le samo jeklene so švigale z velikim spremstvom trotov (granat).

Ko smo leta 1916. prodirali iz Tirolske v Italijo na goro Monte sette comuni, smo imeli najprvo veliko opraviti s pijanimi Lahi. Ko smo gorovje zavzeli, smo se ustavili na robu zadnjih hribov med Asiero in Asiago. Od tu se je razprostirala pred nami lepa italijanska ravan ter smo z daljnogledom videli tudi mesto Vicenza. Z zavzetega pogorja nismo šli dalje. Tam smo se utrjevali in iskali za skalovjem zavetja.

Na tem visokem pogorju sem imel prvo priliko opazovati laško čebelo, in sicer le samo one, ki so obletavale cvetice okoli

mojega ležišča, ker človek se ni smel gani nikamor, sicer ga je takoj pičila jeklena »muha«. Opazoval sem samo razliko med kranjico in italijanko. Vse drugače je bilo, ko sem bil leta 1917. premeščen na rumunsko fronto. Tam sem bil bataljonska ordinanca ter sem imel kot tak več prilike opazovati čebelarstvo v Rumuniji. Vsak dan sem moral po večkrat prehoditi ves strelski jarek, ki ga je zavzemal naš bataljon ali celo polk. Iti sem moral od enega poveljnika stotnije do drugega s povelji. Nekega dne sem naletel čebele v strelskem jarku, ki so se bile naselile v zemlji zadi za zabojem, ki je bil vkopan v sprednjo steno jarka, v katerem so bile shranjene ročne granate. Za žrelo jim je rabila nekaka mišja luknja. Čudil sem se, zakaj niso šle v zabojo, ker ni bil tako trdno zaprt, da bi ne bile mogle vanj. Raje so se naselile zadi v zemlji. Bile so bolj pametne nego jaz. Zabojo so vojaki vsak dan odpirali, za njim pa so imele prav lep mir. Nihče ni vedel zanje, še oni vojak ne, ki je stal poleg zaboja ter pazil na Rumune. Šele jaz sem mu povedal, da ima pred seboj čebele. Ko sem odprl zabojo in pritisknil uho na zadnjo stran zaboja, sem ugotovil, da imajo satje pritrjeno na zunanji strani zaboja. Pustil sem jih lepo v miru in šel po svojih opravkih. Ker so bile baš v sredini našega bataljona, sem bil skoro vsak dan pri njih. Zelo me je vleklo do njih, da

sem jih malo pogledal, kako letijo. Odprl sem zaboje ter poslušal brnenje zadi za njim. Če sem se malo predolgo zamudil, sem pa potem bolj tekel, samo da sem jih videl. Tam smo ostali več tednov. Posebnih bojev ta čas ni bilo, zato je so čebele mirno letele, vode jim pa tudi ni bilo treba iskati, ker smo bili tik za reko Rrutom.

Po šestih tednih v onih jarkih smo se premaknili dva dni hoda na desno in čebele so ostale tam. Nihče jih ni oropal. Vedel sem, da je to roj, ki ni dolgo, kar se je naselil. Rad bi pogledal njih gnezdo, pa sem si mislil: »Satje imajo pritrjeno na desko in zemljo. Če odmaknem zaboje, se bo satje podrlo, zemlja udrla in bo potem uničeno vse.« Zatorej sem jih pustil v miru.

Ko smo se naselili na drugem mestu, je ostalo bataljonsko poveljstvo štiri kilometre zadi za sprednjo črto. Zaradi tega sem imel daleč do poveljnikovih stotnij. Nekega dne nesem povelja. Bila je velika vročina. Nekako okoli poldne sem šel jako hitro, ker je sovražnik večkrat obstreljeval s šrapneli. Nenadoma se mi zaprši nekaj v obraz, kakor da bi mi nekdo vrgel koroze vanj. Hitro se obrnem in samo za trenutek vidim, da je švignila neka črta mimo mene. Bil je roj, ki je priletel z rumunske strani čez vojno črto k nam. Bil se je mogoče tudi Rumunov že naveličal, jim ušel ter si mislil, da dobi pri nas kaj boljšega, ali varal se je. Priletel je s tako brzino, da nisem vedel takoj, kaj je. Šele, ko sem se obrnil, da grem zopet svojo pot, pogledam po sebi. Za bluzo sem našel nekoliko čebel. Šele potem sem si bil na jasnem. Ko sem se vrnil k bataljonskemu poveljstvu, sem opazil lep roj, ki je visel baš pred rovom, kjer sta stanovala naš major in njegov pribočnik. Roj je visel nekoliko metrov visoko na cvetoči akacijevi veji.

Čakal je tam že dva dni odrešenja, ali ni bilo nikogar, ki bi se ga usmilil. O kako je mene mikal ta roj! Mislil sem si, ko bi šel čez teden dni na dopust, bi ga takoj

ogrebel v zaboje od patronov, in ga ponesel domov. Ali meni ni bilo pričakovati dopusta. Roj je že čez dva dni odletel zopet naprej.

Po sklepu miru z Rumunijo so nas premaknili bolj v zaledje, kjer smo rekvirirali po kmetih žito. Tam se nam je godilo precej bolje. Bili smo vsaj pod streho, kar sicer nikoli.

Nekega dne grem po vasi med debelimi akacijevimi drevesi. Zapazim, da v nekem drevesu, dobro ped od tal izletavajo čebele. Oh poglej no! Na sredi vasi čebele! Tu bo pa med! Pa kako ga dobiti? Sekati je bilo prepovedano, kaj naj storim? Naprosil bom pribočnika, da mi dovoli posekati drevo. Obljubim mu medu. Morda bo šlo. Res sem prosil, ali zaman. Rekel je, da se ne sme nobeno drevo poškodovati. Jaz sem pa le prosil in obetal medu. Navsezadnje, ker sem bil le siten, mi je pa rekel: »Na vašo odgovornost le pojdite, na mojo pa ne, pa ponoči, da ne bo nihče videl.« Res sem tako storil. Zakadil sem čebele pri žrelu, da so se pomeknile navzgor, presekal žrelo toliko, da je šla roka lahko noter, ter vlekel iz panja kos satja, ki je bilo polno akacijevega medu. Dobil sem ga kakih šest kilogramov. Votlina je bila dolga poldruhi meter in polna. Jaz sem otrgal le malo satja od spodaj. Čez nekaj dni je bilo zopet satje dodelano do tal. Ko je drugo jutro gospod pribočnik vstal, me je vprašal, če sem šel po med in koliko sem ga dobil, a jaz sem rekel, da brez dovoljenja ne grem nikamor...

Gospodje častniki so imeli druge slaščice za zobe, ordinanci smo jih pa takrat z medom...

Oh, kako je bil sladek...

Denarne pošiljatve, naročila na čebelarске potrebščine, pošiljatve voska naslavljajte na Blagovni oddelek čeb. društva, reklamacije pa na Upravo čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani.

Društvene vesti.

Tečaji v aprilu.

1. aprila v Medvodah.
 15. aprila v Mojstrani celodnevni tečaj pri čebelnjaku ge. Ambrožič. Začetek ob 10 dopoldne.
 22. aprila v Radovljici celodnevni tečaj v osnovni šoli ob 10 dopoldne.
 29. aprila v Selcah nad Škofjo Loko ob 1 popoldne pri čebelnjaku g. Šmida, v slučaju neugodnega vremena na Frtici.
 Čebelarji, udeležite se prireditve v obilnem številu!

Predavanja v mariborski oblasti.

22. aprila ob pol 8 v Zrečah v šoli.
 Isti dan ob 15 v Ločah.
 29. aprila tečaj v Šmarju pri Jelšah.
 Predava g. Henrik Peternel.

Seja širšega odbora

dne 18. februarja 1928.

Navzočni gg.: prošt Kalan, Arrigler, Černej, Jurančič, Kunaver, Mesar, Močnik, Okorn, Peterlin, Šmajdek, Verbič Ivo, Verbič Josip.

1. Zapisniki zadnjih sej so se odobrili.
2. Društveni občni zbor se bo vršil 18. marca t. l. v deški okoliški šoli v Celju ob pol 11 dopoldne po običajnem sporedu. Odborništvu se je zaradi zaposlenosti odpo-

vedal č. g. p. Teodor Tavčar. Sklenili smo, da bomo namesto njega predlagali za odbornika g. Janka Babnika. Ostavke tajnika odbor ni hotel vzeti na znanje.

3. Blagovni oddelek. Poročilo o poslovanju blagovnega oddelka smo odobrili. Glede naročila novih panjev smo sklenili, naj odsek nabavo panjev z nekaterimi izboljšavami po svoji uvidevnosti čimprej izvrši. Dobavo pločevinastih doz za med za 25 kg in za 1 kg smo odobrili. O dobavi steklenic naj oddelek poroča na prihodnji seji.

4. Slučajnosti. Poročilo g. prof. Verbiča o opazovalnih postajah smo odobrili. Postaji v Vavpčji vasi pri Semiču in v Jarenini sta dobili tehtnici od drugih postaj. Tehtnica postaje v Guštanju naj se popravi na društvene stroške. Nanovo naj se ustanovita postaji v Nedelici (Slovenska Krajina) in na Krki na Dolenjskem. Jubilejne kmetijske razstave se bo društvo udeležilo le pod pogojem, če bo dovolj denarja na razpolago. Dopise »Zveze« smo vzeli na znanje.

Tajniku se honorirajo predavanja v Hrastniku in Zagorju ter, dokler bo kredit na razpolago, po dve predavanji, odnosno tečaja mesečno. Glede ponudbe g. Znidaršiča za odkup klišejev smo sklenili, da jih ne kupimo, pač pa jih lahko polagoma odkupi uredništvo »Slov. Čebelarja«, kadar bi jih potrebovalo.
 Jože Okorn, tajnik.

Vesti iz podružnic.

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo dne 10. aprila t. l. ob 8. uri zvečer pri »Nacetu«.

Podružnica za Konjiški okraj priredi v nedeljo, dne 22. aprila 1928. l. dvoje poučnih predavanj: ob pol 8 v Zrečah v šoli, ob 15 v Ločah v šoli. Predaval bo g. H. Peternel, predsednik »Zveze čeb. podružnic za Mariborsko oblast«.

Podružnica za Konjiški okraj. Na občnem zboru, ki je bil dne 26. decembra 1927, je bil vnovič izvoljen ves dosedanji odbor. — Berglez, tajnik.

Podružnica za Rogatec z okolico je imela redni letni občni zbor dne 16. oktobra 1927. l. pri čebelnjaku g. Jakoba Fišerja v Donačji gori. Predsednik je pozdravil navzočnih 11 (od 18) članov, posebno toplo pa je čestital članu Jakobu Fišerju, ki mu je ocenjevalna komisija na letošnji pokrajinski kmetijski razstavi v Ljubljani priznala za razstavljeni med odlikovanje (brnasto kolajno). S tem sta počaščena on in obenem tudi naša podružnica. Letina je bila v splošnem dobra. Podružnica ima še večjo množino medu napradaj. Člani so začeli čebelariti v Znidaršičevih panjih. 10. aprila 1927. l. se je vršil v Rogatcu celodnevni tečaj pod vodstvom strokovnjaka g. J. Okorna. Izvoljen je bil stari odbor s predsednikom Antonom Stefancioso, le namesto odidšlega g. nadučič-

telja Sotoška je stopil v odbor g. Franc Steineker iz Žetal. — Več članov se je odločilo, da pojdejo jeseni gotovo v Ljubljano na jubilejno kmetijsko in čebelarstvo razstavo. Krepko na delo, posnemajmo čebelo! — Anton Stefancioso.

Podružnica za Ormož in okolico je imela redni občni zbor dne 6. januarja t. l. v Ormožu. Udeležba iz okolice je bila povoljna iz mesta Ormoža 0%. Prav, da se je sedež podružnice predstavil v okolico k Veliki Nedelji, kjer ima največ članov. O delovanju podružnice v l. 1927. je poročal predsednik Ivan Hanželič. V odbor za leto 1928 so bili izvoljeni: Preindl Rado, za predsednika, Ivan Hanželič za namestnika, Matjaž Rakuša za tajnika, Mihael Kness za blagajnika, Franc Klemenčič in Ferdo Paušner pa za odbornika. Sklepi: Podružnica si bo nabavila novo stiskalnico za izdelovanje satnic in predlagala določitev pašišč zvezi v Celju. — Tajnik.

Podružnica v Šmarju pri Jelšah je imela redni letni občni zbor dne 23. decembra 1927 l. v Šmarju pri Jelšah. V odbor so bili izvoljeni gg.: Mihael Drobne, posestnik v Šmarju pri Jelšah, za predsednika; Janez Zupanec, posestnikov sin v Spodnjih Mekinjah, za namestnika; Hinko Šumer, okr. šol. nadzornik v Šmarju pri Jelšah in Franjo Bevc, učitelj v Šmarju pri Jelšah, za odbornika, Za de-

legata za redni letni občni zbor osrednjega društva je bil izvoljen g. Franjo Bevc, učitelj v Šmarju pri Jelšah. Podružnica bo prosila za enodnevno predavanje o prestavljanju pri šolskem čebelnjaku v Šmarju pri Jelšah. — Mihael Drobne, predsednik.

Podružnica v Kozjem je imela občni zbor dne 6. januarja t. l. z običajnim sporedom. Navzočnih je bilo pet članov. Predsednik je podal kratko poročilo o delovanju podružnice v minulem letu. Delovala je kljub zelo pičlemu številu članov. Članom je odbor posojal točilo, a blagajnik je mnogim čebelarjem izdeloval satnice. Ob priliki je dajal raznim čebelarjem potrebna navodila in nasvete. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je imela podružnica štiri člane, 214·25 Din dohodkov in 146 Din izdatkov, torej 68·25 Din prebitka. — Predsednikovo in blagajnikovo poročilo je bilo soglasno sprejeto. Pri volitvah se je izrekel občni zbor za stari odbor. Namesto premeščenege šol. upr. R. Ivanuša je bil izvoljen za tajnika I. Slavec. Pri slučajnostih se je sklenilo, da se bo članom tudi nadalje brez odškodnine posojevalo točilo in izdelovale satnice, nečlanom pa le proti primerni odškodnini. Letos je pristopilo nanovo sedem članov, tako da ima podružnica 11 članov. — Slavec, tajnik.

Z ustanovnega občnega zbora podružnice v Podpeci na slovenskem Koroškem. Na željo čebelarjev v Podpeci je sklical g. Pajenk v nedeljo 18. decembra 1927 v šoli čebelarški sestanek. Udeležilo se ga je 16 čebelarjev. Sklicatelj je pozdravil navzočne in poudaril, da je sklical sestanek na splošno željo tukajšnjih čebelarjev. Namen sestanka, da ustanovimo lastno podružnico za Podpeco. Omenil je, da je stremenje po ustanovitvi lastne podružnice pozdraviti že zaradi tega, ker večina navzočnih čebelarjev ni bila dosedaj včlanjena v drugih podružnicah. Tudi smo potrebni lastne podružnice glede na prevažanje čebel na pašo. Velika olajšava bi nam namreč bila, ako bi podružnica dobila čebelnjak v najem za dobo paše. Nadalje da bi se bodoča podružnica obrnila s prošnjo na g. rudniškega ravnatelja za dovoljenje prevoza čebel skozi rov v Mežico, iz Mežice pa potem s tovornim avtomobilom dalje. Ta prevoz bi stal mnogo manj. Panji bi se pri prevažanju skozi rov ohladili. Ne bilo bi tolike nevarnosti za težje panje in bi bili čebelarji obvarovani večje materialne škode. Potreba lastne podružnice izvira tudi iz nabave lastnega točila in vpeljave A.-Ž. panjev. Ker smo preoddaljeni od Črne in Mežice, nam pač ni mogoče uporabljati čebelarškega orodja omenjenih podružnic, ker je vse to v zvezi s prevelikimi neprilikami in stroški, ki jih ne bo, ako bomo imeli lastno podružnico in svoje orodje. Slednjič je poudaril sklicatelj, da ima pomen lastna podružnica le, ako bodo pristopili vsi navzočni čebelarji in pridobili še druge v tukajšnji okolici, ki danes niso prisotni. Ker so bili vsi navzočni za ustanovitev lastne podružnice in so priglasili pristop, je bil izvoljen naslednji odbor: Pajenk Jakob, nadpaznik, za načelnika, Ocepek Marko, rudar, za namestnika, Mihev Ivo, učitelj, za tajnika, Zunter Ivan, paznik, za blagajnika, Kordež Boštjan, rudar, pa za odbornika. Načelnik se je zahvalil v imenu novo izvoljenega odbora za izrečeno zaupanje in poudarjal, da bo odbor storil vse, kar je v njegovih močeh za procvit podružnice in povzdigo čebelarstva v Podpeci. Odbornik Kordež se je naprosil, da se pri prvi priložnosti napoti v Šmihel, Bistrico ali na Blato in najame čebelnjak za podružnico. Nato bo odbor vse nadaljnje ukrenil in sklenil s posestnikom pismeno

po pogodbo. Načelnik naj se pravočasno obrne na gospoda rudniškega ravnatelja, da dovoli prevoz čebel skozi rov. Ker je podružnica nova in brez premoženja, naj se odbor obrne na Čebelarско društvo s prošnjo, da mu preskrbi cenejše točilo. Podružnica bo priredila v teku leta nekoliko veselice, katerih čisti dobiček bo namenjen za nabavo čebelarškega orodja. Odboru se je naročilo, naj se obrne tudi na društvenega tajnika g. Okorna s prošnjo, da mu svetuje glede cenejše dobave A.-Ž. panjev, če možno, vsaj enega brezplačno. Sklenilo se je, da ob razdružitvi pripade vse podružnično premoženje Podpornemu društvu za šolsko mladino v Podpeci. — Mihev, tajnik.

Podružnica v Št. Ruprtu na Dolenjskem je imela občni zbor 18. decembra 1927. V letu 1927. je imela pet odborovih sej, en občni zbor, en tečaj o kuhanju in stiskanju voska ter en čebelarški sestanek, na katerem se je dajal pouk na stavljena vprašanja. Računski zaključek izkazuje 1146 Din dohodkov in 1067·75 Din stroškov, torej 78·25 Din prebitka. Dosedaj je pristopilo 1 članov. V podružničnem odboru so: Lunaček Aleksander kot predsednik in tajnik, Kurent Maks kot namestnik in blagajnik ter Arh Franc, Rejc Anton in Zidar Ivan kot odborniki. V mesecu juniju namerava podružnica prirediti čebelarški tečaj, h kateremu naj bi osrednji odbor poslal predavatelja. Predsednik pa rade volje vrši na sestankih pri šolskem čebelnjaku pouk onim čebelarjem, ki to želijo in se potrudijo k tem sestankom brez siljenja, tudi rade volje. Izražena je bila vseh članov želja, da blagovni oddelek Čebelarškega društva strogo izvaja že storjeni sklep, da nečlani ne dobe čebelarških potrebščin po isti ceni kot člani, zato naj se izdajo članske izkaznice. — Cena medu in voska naj se redno objavlja v društvenem glasilu. — L.

Podružnica v Vel. Laščah je imela občni zbor dne 18. decembra 1927. Navzočnih je bilo 13 članov. Izvoljen je bil prejšnji odbor z istim tajnikom in blagajnikom ter delegatom. Po soglasnem sklepu se osrednje društvo naproša, da dovoli podružnici predavanje v drugi polovici marca ali v prvi polovici aprila meseca. Odobril se je po blagajniku predloženi račun. Račun kaže premoženje iz hranilne vloge 474 Din 66 p in stiskalnice za satnice za A.-Ž. panje. Glede uporabe ajdovih pašisk se je sklenilo, da bodo člani uporabljali tako kakor dosedaj okolico Iga in okraj Stična — Trebnje, to pa zaradi prevažanja čebel, ker je nekaterim čebelarjem bolj priročno z vozom na Ig, drugim pa z železnico v Radohovo vas, odnosno Stično, Trebnje ali Vel. Loko.

Podružnica za Maribor in okolico je imela letni občni zbor dne 11. decembra 1927. l. Izvoljen je bil naslednji odbor: Ferjančič Rado, strok. učitelj v Mariboru, za predsednika, Lukman Franjo, učitelj v Mariboru, za namestnika, Luknar Franjo, učitelj v Teznu, za tajnika, Živko Alojzij, posestnik v Pobrežju, za blagajnika, za odbornike pa: dr. Pirnat, Šaveder Josip in Gorkič Franc. — Franjo Luknar, tajnik.

Podružnica za Ptuj in okolico je imela občni zbor dne 1. januarja t. l. Članov je imela lani 35. Štiri odborove seje so bile posvečene večinoma pobijanju gnilobe in pridobivanju gmotnih sredstev. V to svrhu se je priredila veselica, ki je prinesla 562 Din 45 p čistega dobička, s katerim je odplačala dolg na točilu in nabavila stiskalnico za vosek. Čebelna gniloba je bila uradno ugotovljena v Podvincih, Hlaponcih in Mostjih. Je pa še razširjena po drugih krajih, zato čaka podružnico še mnogo dela. Dohodkov je imela podružnica

4371 Din 65 p, izdatkov pa 4324 Din 70 p. V novi odbor so bili izvoljeni gg.: za predsednika Davorin Sorman, za podpredsednika Fran Janšek, za tajnika in blagajnika Fran Rižner, za odbornike pa: Ivan Podgoršek, Anton Polič, Franc Kancler in Franc Krček. Za delegata je bil določen Anton Hrbiš, za namestnika pa Anton Brumen. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da se podružnica udeleži z vzorci medu vinske razstave v Ptuj dne 15. in 16. januarja t. l. Nadalje je bilo sklenjeno, da se poskusi z ustanovitvijo čebelarke zadruge zaradi lažjega razpečavanja medu. Člani z Dravskega polja so se pritožili proti brezobzirnemu dovažanju tujih čebel v ajdovo pašo, ki so jih brez poprejšnjega sporazuma postavili, v neposredno bližino domačih čebelnjakov. To je imelo za posledico, da so čebele prav malo dobile na ajdi, ki je tu edina paša. Tako n. pr. neki član s 40 A.-Ž. panji kljub vsem pogojem ni pridelal niti 5 kg medu na panj namesto 15—20 kg. Zato je pač razumljiva razburjenost prizadetih čebelarjev. A še tega pičlega pridelka jim ni mogoče prodati. Poudarjalo se je, češ, če se že tako zelo priporoča prevažanje čebel z paše v pašo, posebno pa semkaj, naj se skrbi tudi za primeren konsum, oziroma za kupovalce medu. Pretirano dovažanje tujih čebel v tukajšnjo pašo grozi zadušiti vse domače čebelarstvo. Čebelarstvo utegne postati sploh

le privilegij posameznikov — velečebelarjev, ki so v srečnem položaju, da čebelarijo tako rekoč na industrijski način. Večina kmetskih čebelarjev z Dravskega polja ne pristopi k podružnici, ker menijo, da je tudi kriva dovoza tujih čebel v ajdovo pašo. Če se prevažanje ne uredi dejanskim razmeram primerno, se je bati še drugih posledic, ker na neorganizirane čebelarje podružnica nima vpliva. — Fr. Rižner, tajnik.

Podružnica na Robu je imela redni občni zbor dne 6. januarja t. l. Prebral se je zapisnik zadnjega občnega zbora in okrožnice Čebelarskega društva za Slovenijo. Podružnica je imela dohodkov 333 Din 39 p, stroškov pa 250 Din, prebitka torej 83 Din 39 p. Podružnica prosi za celodnevni tečaj, in to v marcu mesecu v Dolščakih pri F. Peterlincu. Predmet naj bi bil o čebelnih boleznih in kuhanju vscka. Število članov je zopet naraslo na deset in upamo, da se jih še nekaj oglasi. V odbor so bili izvoljeni: Fel. Peterlin za predsednika, Ludvik Peterlin, Havliček Josip, Zakrajšek Janez pa za odbornike.

Črnomaljska podružnica. Na občnem zboru dne 18. decembra 1927. l. je bil izvoljen stari odbor. Sklenilo se je zaprositi pri osrednjem društvu za čebelarsko predavanje, ki naj bi se vršilo maja ali junija meseca. Tema: čebelarjenje v A.-Ž. panjih in vzgoja matic. — Kastelic, tajnik.

Drobiž.

Avgust Bukovec.

Zanimiv način »vzreje« matic. Gosp. Janko Babnik, znani čebelar iz Rožne doline pri Ljubljani, mi je nedavno pravil, da si na poseben način priskrbi rezervne matice. Kadar kak A.-Ž. panj za drujca zapoje in pevki tudi že odgovarjajo kvakarice, izreže vse matičnike, kolikor jih je odveč, da panj ne roji. V plodišču pusti samo matico pevko, v medišče pa položi popolnoma goden matičnik, ki je v njem taka matica, da že k v a k a. Matičnikov pokrovec mora biti po robih popolnoma pregrizen, da matica lahko zleze iz matičnika, čim ga položimo v medišče. Razume se, da mora biti v medišču satje in da mora biti rešetka popolnoma odprta, da čebele lahko prehajajo gori in doli. Tudi zgornje žrelo mora biti odprto. Do 75 odstotkov matic v mediščih se oprashi in začne tam zalegati. Panj ima dve oprasheni matici, ako se je tudi mladica v plodišču srečno oprashila.

Matice v mediščih potem lahko uporabljamo, kakor se nam zdi primerno. Poskušajte in poročajte o uspehih!

Slepa cena za vosek. O priliki občnega zbora osrednjega društva v Celju smo se razgovarjali tudi o pomanjkanju voska za satnice in ugibali, kam devajo vosek čebelarji iz mariborske oblasti. V naše največje začudenje so nam tovariši iz Štajerske povedali, da ga neorganizirani čebelarji prodajajo svečarjem. Celjski svečarji ga baje plačujejo po 25 Din kg.

Tudi od ostalih neorganiziranih čebelarjev v omenjeni oblasti pokupujejo svečarji ves vosek po znatno nižji ceni, nego ga plačuje naš blagovni oddelek.

Desetletja že dopovedujemo čebelarjem, da jim naša organizacija nudi mnogo koristi, pa našim besedam ne verjamejo. Čisto prav je pripomnil neki čebelar, da izgubi tisti, ki prodaja vosek po 25 Din kg, že pri treh kilogramih več, nego znaša letna članarina pri našem društvu.

Gosp. Henrik Peternel, odlični sotrudnik »Slov. Čebelarja« in predsednik »Zveze čebel. podružnic za mariborsko oblast«, se je preselil iz Bukovega žlaka v Lemberg pri Celju. Tja ga je gnala skrb za čebele, ki bodo imele na novem bivališču boljšo pašo. Od srca mu želimo, da bi se mu izpolnile vse nade.

Skoraj neverjetno se sliši, da neka štajerska podružnica ni mogla dobiti od našega blagovnega oddelka večje količine satnic, ker ni dovolj voska na razpolago. Blagovni oddelek se mora v prvi vrsti ozirati na tiste čebelarje, ki mu donajajo vosek v zameno za satnice. Ker pa je v interesu čebelarstva, da jih dobivajo tudi tisti, ki nimajo voska, n. pr. začetniki, se bomo pač morali zganiiti, da spravimo skupaj potrebni vosek. Tega dela naj bi se v prvi vrsti lotile p o d r u ž n i c e. Kdo bo dal kapital na razpolago, bi utegnil kdo vprašati. Naš blagovni oddelek! Podružnice naj bi na-

kupovale le dobro blago in bi ga prodajale osrednjemu društvu. Pri tej kupčiji bi ostajalo tudi podružnicam nekoliko dobička, če bodo razumele kupčijo. Dela dosti za tiste, ki so dobre volje! Radovedni smo, ali bo to bodrilo rodilo sad. Alo, katera podružnica je kaj podjetna?

Žlebičje — begalnica — veranda. Odkar je izšla knjiga »Naš panj«, ki jo je spisal gospod A. Žnideršič, hoče vse le A.-Ž. panje z omenjenimi izboljšavami. Čebelarji vračajo našemu blagovnemu oddelku drugačne panje, pa če so še tako solidno narejeni.

Nikakor mi ni namen, da bi omalovaževali zgoraj omenjene izboljšave. Saj vem, da čita »Slov. Čebelarja« gospod Kokošar v Mariboru in da bi potem brž napravil nebroj rdečih črt po teh vrsticah in zvaril »elegantno« bombo, da jo vrže na pisca ob prvi priliki, treba pa je vendarle z lepimi besedami povedati, da so žlebičje, begalnica in veranda že dolgo znane izboljšave, ki jih pa večina čebelarjev ne smatra za brezpogojno potrebne za gladek obrat v A.-Ž. panju. Žlebičje je že nad deset let star izum g. Žnideršiča, ki ga je opisal tudi v inozemskih listih. Odmeva ni bilo. Res ima nekatere prednosti, ki pa niso take, da bi znatno olajšale obratovanje. Zato in pa ker žlebičje podražuje panj, se ga čebelarji niso oprijeli. Križ je tudi z begalnico. Ta priprava je še premalo preizkušena in so sodbe o njeni uporabnosti, oziroma umestnosti zelo nasprotujoče. Nekateri čebelarji jo hvalijo, je pa tudi mnogo takih, ki ji — taki, kakršna je sedaj — ne pripisujejo posebnega pomena, oziroma bodočnosti. Še bolj nasprotujoče so pa sodbe glede verande. Nekateri čebelarji trdijo, da je dobra. Slišali smo pa tudi čebelarje, ki so se odločno izrekli proti verandi. Zlasti tisti, ki čebele mnogo prepeljavajo, so jo — tega nismo pričakovali — obsodili, in sicer največ zaradi tega, ker je zelo nevarna tam, kjer so hudobni ljudje.

Naše načelo mora ostati, da bodi A.-Ž. panj kolikor mogoče preprost. Izogibati se moramo takih izboljšav, ki niso zelo važne in ki panj le podraže. Mislim, da je cena 300 Din za A.-Ž. panj dovolj slana in da že to kvarno vpliva na razvoj čebelarstva. Zato naj čebelarji začetniki brez skrbi in z zaupanjem segajo tudi po A.-Ž. panjih brez omenjenih izboljšav. Garantiramo jim, da ne bodo razočarani in da bodo tudi brez verande, begalnice in žlebičja lahko splezali v čebelarska deveta nebesa.

Moč čebelnih čeljusti. Pred leti mi je mizar napravil pri A.-Ž. panjih ameriška žrela po vsej širini panja. Zagozde z žrelom so naprav-

ljene iz hrastovega lesa, pa jih je zgoraj slabo umeril in na zgornji strani s stružcem preveč poševno posnel. Čebele so takoj iztaknile rezo med zagozdo in končnico. Ne da bi bil opazil, so jo začele zvečavati in po dveh letih sem našel, da so pri vseh panjih zagozdo čezinčez toliko zgloodale, da so si napravile izhod iz panja nad zagozdo. Zanimivo je pogledati njih delo. Nad pol centimetra hrastovega lesa so odgloodale njih male čeljusti. Kako revna je človeška volja proti volji te drobne živalce. Koliko brezprimerne vztrajnosti nam kažejo!

Lep in umesten pozdrav je poslal občnemu zboru »Zveze čeb. podružnic« v Celju predsednik mariborskega oblastnega odbora, gospod dr. Leskovar. Njegov odposlanec je pozdravil zborovalce s prav prisrčnimi besedami, ki so vsem dobro dele, a še lepši je bil tisti pozdrav v obliki znatne subvencije za čebelarski popotni pouk. Naj bi se g. oblastni predsednik spomnil organizacije štajerskih čebelarjev še večkrat s tako ljubeznivim pozdravom. Saj so ga baš štajerski čebelarji zelo, zelo potrebni.

No, torej! Slovenski čebelarji se gotovo še spominjajo boja, ki sem ga imel l. 1925. in 1926. z urednikom beograjskega »Pčelara« zaradi njegove trditve, da so noseimo ugotovili tudi že v Sloveniji. Dasi sem takrat poudarjal, da te bolezni v Sloveniji nihče ni znanstveno dognal in da torej ne kaže prezgodaj trositi vesti o noseimi v Sloveniji; dasi sem takrat omenil, da slovenskim čebelarjem niti na misel ne prihaja, da bi bolezen prikrivali in da jaz nikakor ne odklanjam možnosti njenega pojava v Sloveniji, se »Pčelar« tudi po mojih pojasnilih niti zganil ni, da bi popravil svojo netočno vest.

V »Schweizerische Bienenzeitung« št. 4/5 iz l. 1926. je pa priobčil znani proučevalec čebelarskih bolezni, dr. Morgenthaler, poročilo o pojavu čebelnih bolezni v Evropi v letu 1925. Med drugim navaja tudi, da je Slovenija okužena od noseime in se sklicuje na tisti članek urednika Jovanovića, ki ga je objavil v »Pčelaru«. Pa ne samo to, dr. Morgenthaler pravi, da ima g. Jovanović čisto prav, ako zastopa načelo, da se pojavi bolezen ne smejo prikrivati.

V Sloveniji imamo toraj noseimo, tako je trdil g. Jovanović, tako trdi g. Morgenthaler in tako bo sedaj trdil ves izobraženi čebelarski svet v tujini. Nič zato, če smo slovenski čebelarji nekoliko drugačnega mnenja in da nas peče storjena krivica... Menda bomo sedaj laže spali?

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	120	—
Euskol (zavitek)	5	—
Kadilniki (boljši)	60	—
Kadilniki	50	—
Čebelarška kapa s tkanino	45	—
Čebelarška kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	25	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	35	—
Čebelarške pipe (pihalnik Dathe)	55	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	6	—
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	25	—
Čebelarške rokavice	60	—
Samokadilnik »Vulkan«	120	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	14	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice, garnitura (štiri barve)	12	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konzerviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emajliran	—	—
Gonilo najnovejšega sistema s prečnim železom za točila	245	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	12	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	140	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 1 kg z etiketo	4	—
Pločevinaste posode za med, za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu	20	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	2	50
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	950	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z bronastim okriljem, za 3 satnike	1050	—
Pločevinasto točilo za med, najnovejšega sestava za 3 satnike, 27×41 cm, emajlirano	1070	—
Pločevinasto točilo za med, z bronastim okriljem in emajlirano	1170	—
Pločevinasto točilo za 10 okvirov, obojestransko, za velike obrate	2700	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	20	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	40	—
Satnice, 1 kg	65	—
Svetiljke za zalivanje satnic »Gratze«	40	—
Šilo za vrtnje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic »Blitze«	40	—
Žica v klobčiču, dkg	—	40
Žica, najfinejša, v originalnem zavitku, 1 zavitek	6	—
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	300	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	325	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1—	6	—
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1-50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1-50	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —75	3	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —20	—	40
h) ¼ kg kvačic	4	—
i) kljukica za vratca	—	35
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
k) cevka za A. Ž.-panj z verando	6	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	36	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbíti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojšča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
Matična rešetka, močna, za 1 panj	—	—
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	120	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	15	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	28	—
Klešče za gorško stavbo	25	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Begalnica	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarških potrebščin, voska in medu ter na ta način pomoči tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvovrstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.